

Bez ústupků, průlomů a žvanění: jak skončilo první kolo rozhovorů mezi Ruskem a Spojenými státy

- CZ24 News | 13. ledna 2022

RUSKO/USA: Gevorg Mirzajan po prvním kole rusko-amerických jednání o bezpečnostních zárukách pro Rusko konstatuje, že obě strany čeká dlouhá cesta hledání kompromisů navzdory evropským rusofobům

Americko-ruská jednání naplánovaná na 10. ledna proběhla podle očekávání expertů. Moskva a Washington se vydaly na šikmou plochu, která bude buď dlouhá a úspěšná, nebo krátká a neúspěšná.

Dialog, ne dva monology

Téměř 7,5 hodiny. Přesně tak dlouho trvaly rusko-americké konzultace o bezpečnostních otázkách v Ženevě. Washingtonskou delegaci vedla náměstkyně ministra zahraničí USA Wendy Shermanová a ruskou náměstek ministra zahraničí Sergej Rjabkov.

Postoj obou stran byl patrný již při "slavnostním" podání ruky před kamerami. „*Je to výmluvná fotografie, na které se ruský zástupce usmívá a americký ne,*“ komentoval známý ruský amerikanista Maxim Sučkov.

Američanům vskutku nebylo do smíchu. Do Ženevy nepřišli z lásky k Rusku, ale z potřeby dohodnout se s ním na modu vivendi. Nezvládnutá konfrontace, kterou vyvolalo předchozí odmítnutí Spojených států vypracovat pravidla hry, přivedla strany k riziku otevřeného vojenského střetu kvůli Ukrajině. Konfrontace s Ruskem se navíc stala pro Spojené státy příliš nákladnou, vyžadovala příliš mnoho zdrojů, přičemž Amerika z těchto investic nezískala téměř žádné dividendy. Většinou jen ztráty v důsledku stále tvrdšího postoje Moskvy (a těžko něco dělat, když protivník není ochoten přistoupit na kompromis), jakož i posilování rusko-čínských vazeb.

Proto byla Bidenova administrativa nucena přijmout seznam ruských požadavků a začít o nich vážně diskutovat. „*Ať už se řeklo cokoli, byl to dialog, ne dva monology. A poprvé za tři „poválečná“ desetiletí Rusko v rámci rovných a věcných jednání předložilo Američanům jak své kritické obavy, tak způsoby jejich radikálního řešení,*“ řekl senátor Konstantin Kosačev.

Američané si v posledních třech desetiletích budovali svět pro sebe, a to takovým způsobem, že se s nimi nikdo - ani spojenci, ani oponenti, ani protivníci - nemohl odvážit mluvit jako rovný s rovným. Jakékoli podobné pokusy Američané v zárodku potlačili, jakmile jim začal být rozhovor nepříjemný, a pak si vynutili svůj postoj všemi právními i mimoprávními prostředky. Nyní konečně museli naslouchat. Tentokrát totiž Rusko dalo důrazně najevo, že hodlá rázně ukončit jakoukoli jinou než věcnou a seriózní debatu. Američané vzali vážně na vědomí slova Vladimíra Putina, že Moskva nedopustí zamlžování důležitých problémů.

A soudě podle vyjádření diplomatů po skončení jednání, k žádnému zamlžování skutečně nedošlo. „*Získali jsme dojem, že americká strana vzala ruské návrhy velmi vážně a důkladně je prostudovala,*“ řekl Sergej Rjabkov. „*Rozhovor byl složitý, dlouhý, profesionální, hluboký a konkrétní. Bez snahy cokoli přikrášlovat či obcházet ostré hrany.*“

Náměstkyně amerického ministra zahraničí Wendy Shermanová konstatovala: „Vedli jsme seriózní, přímé a otevřené rozhovory v pracovním duchu. Ale máme před sebou ještě dlouhou cestu.“

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Prozatím půjde o formalitu

Rjabkov ani Shermanová však neposkytli ani hrubé informace o tom, k jakým závěrům během sedm a půl hodinového rozhovoru dospěli. Tato zdrženlivost má několik důvodů. Zaprvé, žádné kompromisy se nekonaly. Sedm a půl hodiny si obě strany vytyčovaly pozice a červené linie v klíčových problémech rusko-amerických vztahů – a těch se za mnoho let konfrontace nakupilo dost a dost. „Žádné ústupky, žádný průlom,“ popsala toto kolo rozhovorů francouzská televize France 24. Kompromisy mohou vzniknout pouze uprostřed velmi „dlouhé cesty“, o níž hovořila Wendy Shermanová. A tohoto milníku je nejprve třeba dosáhnout – a dojít k němu společně.

Druhý důvod zdrženlivosti spočívá v tom, že Moskva a Washington hovořily o konkrétních bodech týkajících se Ukrajiny, NATO a evropských bezpečnostních otázek, a dohodly se, že je v této fázi nebudou otevírat veřejnosti. Už jen proto, aby se nezvedla vlna hysterie v Kyjevě a východoevropských metropolích, které budou pobouřeny, že se jedná bez jejich účasti (proto Washington z důvodu nedůvěřivosti vůči Moskvě ještě před jednáním požádal své partnery, aby nevěřili žádným podrobnostem, které by případně Sergej Rjabkov mohl sdělit na tiskové konferenci – ale jak se ukázalo, šlo o nedůvěru zbytečnou). Spojené státy se snaží zachovat si tvář a splnit veřejný závazek, že všechny dohody s Ruskem o Evropě budou nejprve projednány s jejich evropskými vazaly.

Moskva proti takovému přístupu nic nenamítá. „Doufám, že zítra, až bude americká delegace informovat severoatlantické spojence v Bruselu, a pozítří, až tam bude naše delegace pracovat na stejných tématech, dojde v kruzích NATO alespoň k lepšímu pochopení toho, že nelze skončit ve slepé uličce a že je třeba průlomu, skutečně vstřícného kroku vůči Rusku. Přitom to musí být vlastní krok NATO, nikoliv krok Ruska směrem k NATO, ve smyslu změny postoje v klíčových otázkách,“ prohlásil Sergej Rjabkov.

Je však nepravděpodobné, že další jednání budou stejně konstruktivní jako ta současná. Proti americko-ruské dohodě se postaví příliš mnoho hráčů a nikdo z nich neopomene utrousit proti Moskvě nějakou hulvátskou poznámku. Kromě toho ve formátu Rusko-NATO se nedá hovořit o žádných vážných kompromisech – jakákoli předběžná dohoda bude okamžitě rozcupována některým z východoevropských vazalů.

Na druhou stranu nelze příští kolo jednání brát jako konstruktivní fázi rusko-amerických rozhovorů. Spíše půjde o nezbytnou formalitu, kterou Spojené státy potřebují k zachování svého renomé. Teprve poté, co se uskuteční (a pokud nezkrachuje kvůli postojům amerických spojenců), mohou Rusko a USA pokračovat v cestě po dlouhé šikmé ploše směrem k možným ústupkům a průlomům.

Co je zjevné: Oba si uvědomují, že alternativou je pouze otevřená vojenská konfrontace. S důsledky téměř nepředstavitelnými.

AUTOR: Gevorg Mirzajan

Zdroj: expert.ru/2022/01/10/peregovory-rossiya-ssha

Překlad: protiproud.cz